

datum 3 november 2011

Meldingsnummer:

De Klachtcommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtcommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

(wijlen) _____
geboren op _____
tijdens zijn leven rector, kapelaan en in _____ tot priester gewijd,
vanaf _____ met emeritaat,
overleden op _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: angeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift, met bijlagen, werd bij Hulp en Recht ontvangen op 3 februari 2011. Op 29 april 2011 is vervolgens bij Hulp en Recht een verweerschrift, met bijlagen, ingekomen van _____, vicaris-generaal (Bisdom Roermond). Vervolgens is bij Hulp en Recht nog een tweetal brieven binnengekomen, te weten op 8 juli 2011 van mr. Bomers voornoemd en als reactie daarop op 15 juli 2011 van _____ . Gelet op het feit dat klaagster afziet van een mondelinge behandeling van haar klacht en heeft aangegeven geen bezwaar te hebben tegen een verdere schriftelijke afdoening, heeft de Klachtcommissie de klacht in raadkamer behandeld, en wel op 5 september 2011.

2. De klacht

2.1. Kort samengevat houdt de klacht in dat klaagster vanaf haar twaalfde jaar tot en met (ongeveer) haar zesentwintigste zeer vele malen is verkracht en op diverse andere wijzen seksueel is misbruikt door angeklaagde. Klaagster werd daarbij door hem gewaarschuwd hierover niet te praten met anderen, daar dit anders zou leiden tot verstrekkende negatieve consequenties.

Aangeklaagde was rector van het ziekenhuis in _____ en was een huisvriend van de familie van klaagster. Hij kwam vaak langs. Het gezin _____ : telde elf kinderen. De ouders hadden weinig tijd voor aandacht. Aangeklaagde wierp zich op als een soort hulpverlener van klaagster en “ontfermd” zich over haar. Na ongeveer een jaar, toen klaagster twaalf jaar oud was, stelde angeklaagde voor dat klaagster in het ziekenhuis kwam om daar rustig te kunnen praten. Daar begon hij haar al snel te betasten. Hij ging hierin steeds verder, waarbij hij haar seksueel misbruikte. Klaagster begreep er niets van en onderging het in grote verwarring.

Grandeweg kreeg aangeklaagde steeds meer invloed op klaagster en palmde hij haar meer en meer in. Klaagster was jong en beïnvloedbaar en bovendien een stil en verlegen kind.

Toen klaagster veertien à vijftien jaar oud was heeft klaagster haar moeder verteld dat aangeklaagde “aan haar zat”. Haar moeder reageerde woedend en maakte duidelijk dat klaagster nooit meer dergelijke leugens over de kapelaan mocht vertellen. De verontwaardiging en het onbegrip in de familie maakten dat klaagster meer en meer in een isolement terechtkwam en een zeer ongelukkig en onzeker kind werd. Deze situatie werd door aangeklaagde aangegrepen om zich (nog meer) over haar te “ontfermen”. De ouders van klaagster dachten dat aangeklaagde als geestelijke wel een goede invloed op haar zou hebben.

Op veertienjarige leeftijd ging klaagster naar een kostschool. Ook in deze periode hield aangeklaagde contact met haar. Zij werd twee keer door hem opgehaald waarna hij haar meenam naar zijn huis. Vanaf dat moment ging hij verder dan het betasten, hij begon klaagster te verkrachten. Toen klaagster vijftien à zestien jaar oud was heeft zij op de kostschool verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde. Zij werd hierop van school gestuurd. In datzelfde jaar werd aangeklaagde opgenomen en verbleef hij gedurende twee jaar in een sanatorium. Klaagster had toen eindelijk “rust” omdat hij haar in die periode niet kon lastigvallen.

Toen klaagster zeventien jaar oud was, werd zij door haar ouders geplaatst in een tehuis voor moeilijk opvoedbare meisjes, omdat zij “fantaseerde en loog”. Klaagster werd daar streng behandeld en voelde zich steeds eenzamer. Zij durfde met niemand meer over het seksuele misbruik te praten.

Toen klaagster negentien jaar oud was werd zij geplaatst in een psychiatrische inrichting. Aangeklaagde was inmiddels ontslagen uit het sanatorium. Hij zocht klaagster op en begon haar opnieuw te verkrachten. Na de periode in de inrichting woonde klaagster een aantal jaren thuis. Aangeklaagde werd in die tijd kapelaan in . Hij kwam nog steeds regelmatig bij klaagster thuis en maakte afspraken met haar. Klaagster was niet in staat om hieraan weerstand te bieden. Steeds wanneer aangeklaagde hiertoe de gelegenheid had, verkrachtte hij haar. Het ging steeds slechter met klaagster.

Toen klaagster 21 jaar oud was ontvluchtte zij naar een tehuis in , alwaar zij werk kreeg. Na een paar maanden stond tot haar grote schrik aangeklaagde wederom bij haar voor de deur. Hij heeft haar toen opnieuw verkracht. In de periode daarna kwam hij haar zeker één à tweemaal per maand opzoeken. Hij maakte regelmatig aan klaagster duidelijk dat hun seksuele ontmoetingen geheim moesten blijven. Hij maakte tevens duidelijk dat toch niemand aan hem als kapelaan zou twijfelen.

Na een jaar kon klaagster zelfstandig bij een gezin op kamers wonen. Ze zocht ook nieuw werk. Tot haar verbijstering achterhaalde aangeklaagde opnieuw het adres van haar woning en nieuwe werkplek. Hij kwam vervolgens op beide plaatsen ongevraagd langs. Hij had weer een nieuwe ideale plek om zijn seksuele behoeften kwijt te kunnen. Hij charmeerde het gezin waar klaagster woonde, waardoor hij daar in het huis steeds met open armen werd ontvangen en binnengelaten. Op haar werk heeft klaagster aan een zuster verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde. Ook een pater wilde haar helpen, maar dit bleek in de praktijk lastig. Aangeklaagde had dermate veel macht en invloed, dat alles gewoon doorging.

Toen klaagster 24 jaar was, raakte zij na een verkrachting zwanger van aangeklaagde. Klaagster heeft door het slikken van pillen een miskraam veroorzaakt. Het ter wereld brengen van een kind van aangeklaagde was voor haar ondenkbaar. Ze was er fysiek en mentaal slecht aan toe. Na een opname in het ziekenhuis ging alles weer verder. Aangeklaagde zocht haar opnieuw op en pleegde wederom ontucht met haar. Hij stuurde ook vele brieven aan haar. Deze brieven waren schokkend, grof en ronduit pornografisch van aard. Klaagster heeft deze brieven allemaal bewaard, zodat later anderen het zouden kunnen lezen.

Het is klaagster bekend dat aangeklaagde ook andere meisjes in seksueel heeft misbruikt. Een meisje met wie klaagster contact had, is ook door hem zwanger geraakt.

Toen klaagster 26 jaar oud was werd zij in het ziekenhuis, afdeling psychiatrie, opgenomen, omdat zij niet meer wilde leven. Niemand geloofde thuis haar verhalen over aangeklaagde. Tijdens de behandeling pleegde haar behandelaar ook ontucht met haar.

Door een behandeling met elektroshokken kreeg zij last van epilepsie. Klaagster leefde in een hel. In die periode zochten één van haar broers en diens vrouw haar op. Klaagster heeft hen alle brieven van aangeklaagde laten lezen. Haar broer was geschokt en is naar de toenmalige bisschop van Roermond gegaan. Er is uitdrukkelijk gevraagd om maatregelen tegen aangeklaagde te nemen. Er is echter vanuit het bisdom helemaal niets gebeurd. Toen aangeklaagde later zelfs tot pastoor in werd benoemd, zijn enkele familieleden van klaagster voor de tweede keer naar de bisschop gegaan. Ook deze keer ondernam het bisdom echter niets.

Rond diezelfde tijd is klaagster ook naar het politiebureau gegaan en heeft daar het hele verhaal rond aangeklaagde verteld. Ze heeft echter daarna nooit meer iets van de politie vernomen. Enkele familieleden hebben ook aangifte bij de politie gedaan.

Klaagster heeft geprobeerd weer de draad op te pakken. Echter, toen aangeklaagde haar opnieuw bij haar werk opzocht, brak zij en ondernam ze een zelfmoordpoging. Ze is toen wederom opgenomen en behandeld. In die tijd leerde ze een man kennen, met wie ze later naar is vertrokken en met wie ze in 1970 is getrouwd. Ze nam een andere naam aan, zodat aangeklaagde haar niet meer kon vinden, maar zelfs daarna heeft aangeklaagde haar nog telefonisch weten te bereiken. Klaagster is hierop verhuisd en heeft een nieuw nummer aangevraagd. Klaagster kreeg twee kinderen. De echtgenoot van klaagster heeft, tot zijn overlijden in 1999, nog verschillende acties ondernomen bij het bisdom, maar voor de derde keer ondernam het bisdom niets tegen aangeklaagde.

2.2 De gevolgen van het seksueel misbruik door aangeklaagde zijn onvoorstelbaar. Aangeklaagde heeft haar leven volledig verwoest. Ze lijdt al jaren aan slapeloosheid en nachtmerries. Aangeklaagde heeft bovendien God van haar afgepakt. Klaagster lijdt sinds de electroshocktherapie die zij heeft moeten ondergaan aan epilepsie.

Door het misbruik is klaagster, ook in haar eigen familie, in een isolement terechtgekomen. Ze had uitsluitend nog contact met haar ene broer en zijn vrouw en haar jongste (gehandicapte) broer. Deze broers zijn inmiddels overleden.

Door de gebeurtenissen uit het verleden heeft klaagster nooit een opleiding kunnen afmaken en geen loopbaan kunnen opbouwen. Dit heeft negatieve gevolgen gehad voor haar maatschappelijke positie en haar inkomenssituatie.

Ook de ernstige nalatigheid van het bisdom Roermond heeft het leven van klaagster verwoest. Het is voor klaagster nog tot op heden pijnlijk en onverteerbaar dat aangeklaagde promoveerde van kapelaan tot pastoor, terwijl haar toestand steeds verder achteruit ging. Er is nooit enig excuus gekomen van het bisdom, terwijl men al sinds de jaren zestig heel goed op de hoogte was van de ernst van de zaak. Het bisdom heeft tot driemaal toe geen gehoor gegeven aan het dringende beroep om maatregelen te nemen tegen aangeklaagde. Haar vertrouwen in mensen en in het leven is daardoor onherstelbaar beschadigd.

Het verleden heeft niet alleen voor klaagster maar ook voor het gezin tot complicaties geleid, die met het verstrijken van de tijd zeker niet verminderen.

2.3 Het doel van de klacht is op de eerste plaats de erkenning dat aangeklaagde haar leed heeft aangedaan, en dat zij daarvan de verwoestende gevolgen heeft ondervonden en ondervindt. Voorts wenst zij excuses te ontvangen van het bisdom voor de door aangeklaagde

gepleegde ontucht en de nalatigheid van het bisdom hiertegen iets te ondernemen ondanks herhaalde verzoeken hiertoe.

Voorts wenst klaagster schadevergoeding te ontvangen van het bisdom Roermond voor het ernstige leed dat haar door aangeklaagde en door het bisdom is aangedaan.

Klaagster verzoekt de Klachtencommissie om het Bisdom Roermond te adviseren:

- a. schriftelijk te erkennen dat het seksuele misbruik, dat hoofdzakelijk jarenlang heeft bestaan uit stelselmatische verkrachting, heeft plaatsgevonden;
- b. schriftelijk respect en begrip te tonen voor het beschreven leed dat klaagster heeft ervaren en ervarta;
- c. schriftelijke excuses aan te bieden voor het seksueel misbruik en de ingrijpende gevolgen voor klaagster;
- d. schriftelijke excuses aan te bieden voor de afwijzende houding en de nalatigheid van het bisdom Roermond naar aanleiding van de herhaalde meldingen van de familieleden van klaagster van het seksueel misbruik door aangeklaagde en hun klemmende verzoek aan de bisschop tot het treffen van maatregelen tegen aangeklaagde.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. . . . . heeft in zijn verweerschrift gesteld dat onderzoek is gedaan naar de feiten en omstandigheden. In de archieven werd een aanzienlijke correspondentie uit de jaren zestig en begin jaren zeventig aangetroffen. Uit deze bescheiden komt naar voren dat het bisdom Roermond kennis heeft gehad over het nu door klaagster gestelde misbruik, daarover door verschillende personen is geïnformeerd, nimmer waarneembaar een daadwerkelijk serieus onderzoek er naar heeft laten verrichten en daarop ook geen concrete acties heeft ondernomen, noch naar aangeklaagde noch naar klaagster.

Gelet op alle correspondentie in combinatie met de inhoud van het klaagschrift is . . . . . van oordeel de volle omvang van het gestelde misbruik als waar aan te moeten nemen. De handelwijze van aangeklaagde roept slechts weezin op en is een priester volstrekt onwaardig. Voor de door het bisdom gevolgde handelwijze is ook schaarnte op zijn plaats. Er had concreet onderzoek naar de klachten moeten volgen en er had opgetreden moeten worden. Ook had op zijn minst geprobeerd moeten worden het slachtoffer – klaagster - de helpende hand te reiken.

kan en wil niets anders dan de in het klaagschrift verwoorde conclusies van erkenning, respect en begrip alsook excuses in hun volle omvang over te nemen. Hij is zich er van bewust dat dit in de beleving van klaagster niet toereikend is. Hij merkt tot slot op dat wellicht samen bezien kan worden op welke andere wijze naar heling gezocht kan worden voor deze zo ernstige aantasting van haar persoonlijke en lichamelijke integriteit.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij Klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheids situatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.3 Er zijn bijna zestig jaar verstreken sedert de feiten die klagster aangeklaagde verwijt zijn begonnen. Door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Commissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klagster schetst, hebben plaatsgevonden. De Commissie is hiervan overtuigd geraakt, niet alleen door de wijze waarop en de details waarmee klagster haar verhaal heeft verteld, maar ook door de inhoud van de overgelegde stukken die na onderzoek uit de archieven naar boven zijn gekomen. Vast staat dat aangeklaagde vele brieven aan klagster heeft geschreven. Daarnaast zijn er nog meerdere brieven en verklaringen van onder meer de familie van klagster en het bisdom. Uit al deze stukken blijkt dat aangeklaagde klagster gedurende lange tijd heeft achtervolgd en haar op grove wijze seksueel heeft misbruikt en verkracht.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud. Aangeklaagde heeft op grove en zeer ernstige wijze misbruik gemaakt van zijn machtsposities opzichte van klagster, niet alleen vanuit zijn hoedanigheid als huisvriend van de familie maar zeker ook vanuit zijn hoedanigheid als priester. Uit de stukken is gebleken dat aangeklaagde gedurende zo'n veertien jaren klagster steeds heeft opgezocht en haar steeds opnieuw seksueel heeft misbruikt. Daarbij heeft hij klagster gedreigd dat als zij met anderen over het misbruik zou praten, dit voor haar zou leiden tot verstrekkende negatieve gevolgen. Dat het handelen van aangeklaagde heeft geleid tot zeer ingrijpende en schadelijke gevolgen voor klagster staat zonder meer vast.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

Uit het verweerschrift blijkt dat het bisdom de inhoud van de klacht erkent. Gebleken is dat het bisdom al vanaf 1966 op de hoogte was van het seksueel misbruik van klagster door aangeklaagde. Het heeft de Commissie ten zeerste verbaasd dat het bisdom destijds geen enkel gehoor heeft gegeven aan de herhaalde melding van het optreden van aangeklaagde en dat aangeklaagde bovendien onder de reeds genoemde omstandigheden tot pastoor benoemd is kunnen worden. Indien het bisdom meteen in de beginfase na het bekend worden van het handelen van aangeklaagde maatregelen had getroffen, was klagster veel ellende en leed bespaard gebleven.

heeft tijdens deze procedure weliswaar blijk gegeven van een geheel andere houding dan het bisdom voorheen aannam, maar niettemin zal de Commissie het bisdom adviseren volledige uitvoering te geven aan de punten a tot en met d, zoals vermeld in de conclusie van het klaagschrift.

4.6 Over het verzoek van klagster om financiële genoegdoening kan de Klachtencommissie niet adviseren. Bij een grondverklaring van de klacht zal een onafhankelijke commissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding.

Ter informatie merkt de Commissie op dat de Bisschoppenconferentie en de KNR een commissie hebben ingesteld, de commissie Lindenbergh, die de bisschoppen en oversten met betrekking tot schadevergoeding heeft geadviseerd, en dat binnenkort de instelling van een speciale commissie daarvoor te verwachten is.

5. Het advies

De Klachtcommissie adviseert de Bisschop van Roermond de klacht gegrond te verklaren en adviseert volledig tegemoet te komen aan de punten a tot en met d, zoals vermeld in het klagschrift.

Dit advies is vastgesteld op 3 november 2011 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter; A.A.M. Oostveen en mr. P.A.M. Hendriks, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Roermond en aan klagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtcommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.